

Rippel Géza:

Újrainduló felzárkózás kiegyensúlyozott szerkezetben

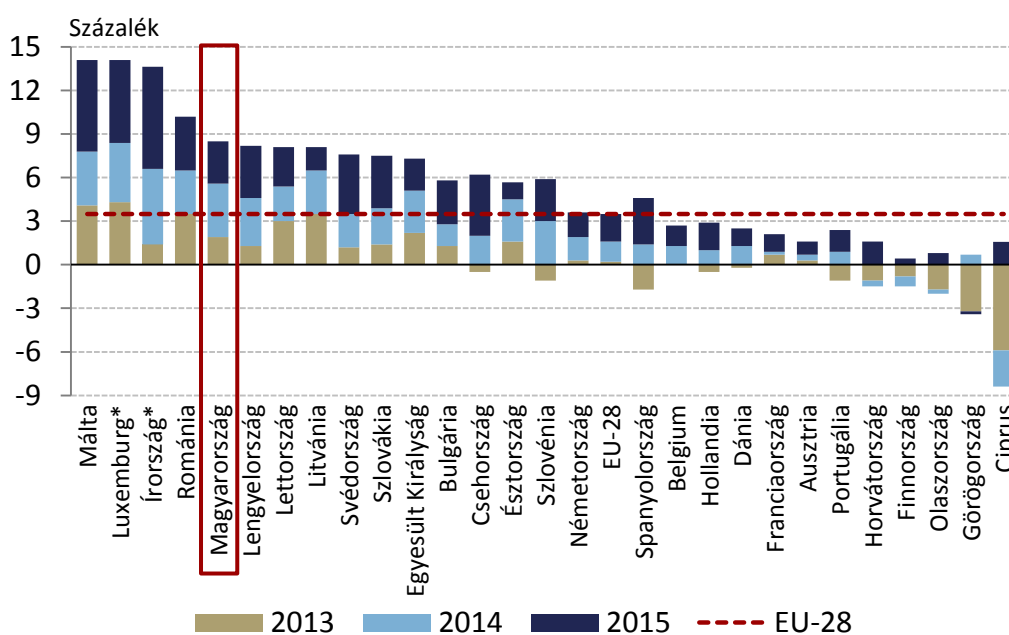
A válságot követően a korábbi külső eladósodásra építő növekedési modell helyett a magyar gazdaság fokozatosan egy hangsúlyosan belső megtakarításokra építő modellre tért át, amelyben első lépésként a makrogazdasági stabilitás helyreállítása jelentett prioritást. Az egyensúlyi pozíció helyreállításának időszakában a hazai kilábalás üteme visszafogottabban alakult, azonban a 2013-ban újrainduló reálgazdasági konvergencia már az Európai Unió tagállamai körében is kiemelkedő növekedéssel párosult. Az egészségesebbé váló finanszírozási környezetben a növekedés szerkezete is kiegyensúlyozottabbá vált. Azonban az elmúlt évekre jellemző felzárkózási ütem hosszú távú fenntartásához a versenyképesség folyamatos javítására van szükség.

A válságot követően a hazai gazdaságpolitika a **makrogazdasági egyensúly helyreállításának** és a **reálgazdasági konvergencia újraindításának** kihívásával szembesült. A korábbi időszak fenntarthatatlan növekedési modellje jelentős eladósodással járt, ami a kilábalás időszakában lezajló mérlegkiigazítási folyamatok következtében tartósan korlátozta a gazdasági teljesítményt.

A gazdaság külső és belső finanszírozási helyzetének stabilizálást követően a reálgazdasági konvergencia 2013-ban újraindult. A bruttó hazai termék 2014. évi 3,7 százalékos bővülését 2015-ben is 3 százalék közeli dinamika követette. A magyar gazdaság növekedése az elmúlt években felülmúlta az Európai Unió tagországainak átlagát. A hazai GDP szintje 2012 óta több mint 8,7 százalékkal emelkedett, amely alapján az uniós tagállamok és a régiós országok növekedési sorrendjének élmezőnyében foglal helyet (1. ábra).

Ezen időszakban a hazai gazdaság teljesítményét elsősorban az erős exportnövekedés, a jegybank gazdaságösztönző programjai, illetve az EU-forrásokból finanszírozott projektek támogatták. A 2010-et követően életbelépő munkaerő-piaci intézkedések hatására számottevően bővült az aktivitási ráta, így a gazdaság kínálati kapacitásainak bővülésén keresztül a potenciális kibocsátás is emelkedett.

1. ábra: GDP éves változása az Európai Unió országaiban

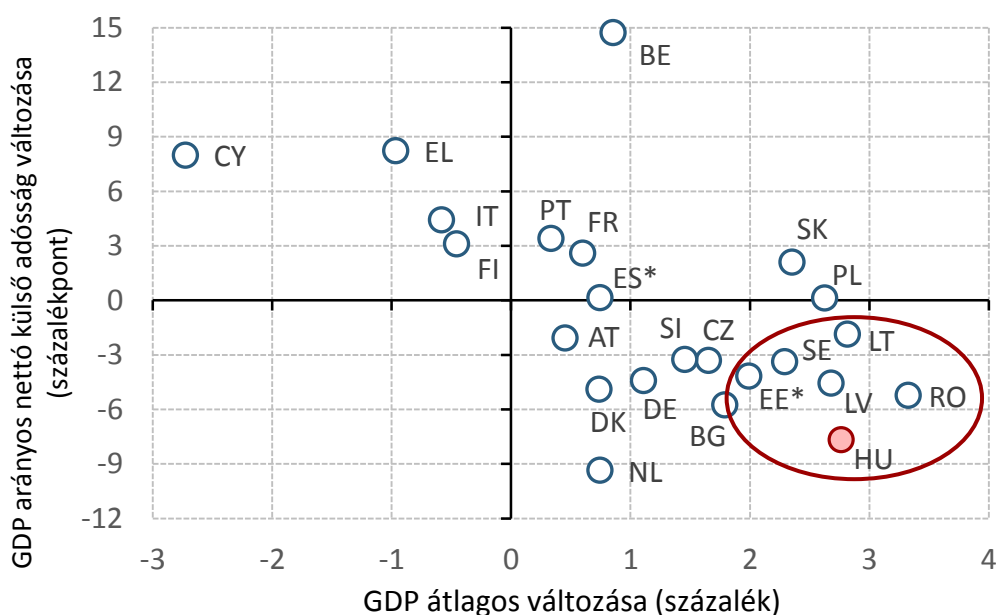

Megjegyzés: *2015 negyedik negyedévére nem áll rendelkezésre adat, így az első három negyedév átlaga

Forrás: Eurostat

Az elmúlt évek növekedése az egyensúlyi mutatók javulása mellett valósult meg. A költségvetés stabilizációját a túlzottdeficit-eljárás alóli kikerülés és a bruttó államadósság elmúlt időszaki csökkenése jelzi. A magánszektor adóssághelyzetének javulása a nettó külső adósság jelentős mérséklődésével is párosult. Az erős gazdasági növekedést felmutató európai országok közül **Magyarország nettó külső adóssága csökkent a leginkább** az elmúlt években, így a dinamizálódó gazdasági teljesítménnyel párhuzamosan hazánk sérülékenysége is mérséklődött (2. ábra).

2. ábra: GDP és nettó külső adósság éves változása

Megjegyzés: 2013 első és 2015 harmadik negyedéve között

*Nem áll rendelkezésre adat a teljes időhorizonton

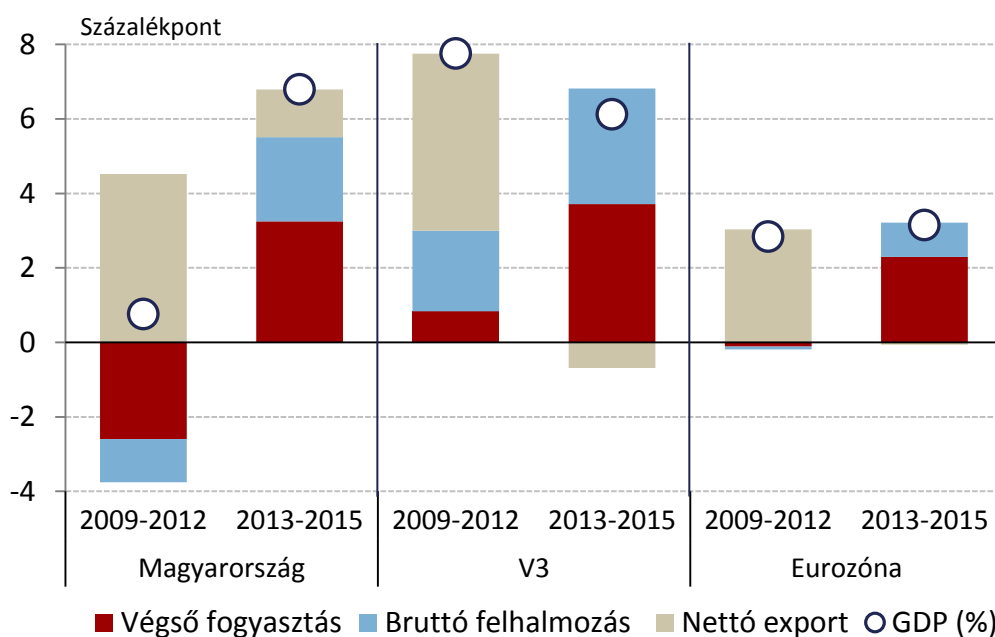
Forrás: Eurostat

A válság alatt, illetve közvetlenül azt követően az adósságleépítési kényszer következtében a belső keresleti tételek (fogyasztás, bruttó állóeszköz-felhalmozás) negatívan járultak hozzá a hazai gazdasági teljesítményhez, így a magyar GDP bővülése érdemben elmaradt a visegrádi országokétól (3. ábra).

A stabilizálódó finanszírozási pozíció az elmúlt években már a magyar gazdaság növekedésének szerkezetében is tükröződött, így a hazai GDP bővülése kiegyensúlyozottabb szerkezetben valósult meg. A visegrádi országokét enyhén meghaladó mértékű gazdasági növekedéshez a belső és külső keresleti tételek egyaránt hozzájárultak.

Előretekintve az adósságleépítési periódusban elhalasztott hazai fogyasztás érdemi helyreállítási potenciált jelenthet. A háztartások fogyasztási kiadása továbbra is jelentősen elmarad a válság előtti szintjétől. A belföldi szereplők adóssághelyzetének javulása és a banki hitelkínálati feltételek oldódása lehetőséget teremt egy hangsúlyosabban **a belső keresletre építő, az egyensúlyt megőrző gazdasági növekedésnek.**

3. ábra: Hozzájárulás a GDP szintjének kumulált változásához

Forrás: Eurostat

Fontos azonban megjegyezni, hogy az elmúlt évekre jellemző felzárkózási ütem hosszú távú fenntartásához további versenyképességet javító intézkedésekre is szükség van. Ezek fókuszaként elsősorban a munkaerő mennyiségi és minőségi jellemzői, a termelékenység javítása, a magyar gazdaságot jellemző dualitás oldása, az innovációs képesség erősítése, valamint az uniós források hatékony felhasználása tekintetében adódik a legnagyobb tér. A magyar gazdaság versenyképességének és növekedési képességének javítására vonatkozóan a Magyar Nemzeti Bank *Versenyképesség és Növekedés című tanulmánykötete* közel ötven javaslatot fogalmaz meg.

„Szerkesztett formában megjelent a *Privatbankar.hu* oldalon 2016. március 18-án.”